

Jaarbericht 2005

Vereniging Afvalbedrijven • Postbus 2184, 5202 CD 's-Hertogenbosch • t. 073 – 627 94 44 • f. 073 – 627 94 49 • www.verenigingafvalbedrijven.nl

**De afvalsector
biedt
werkgelegenheid
aan 30.000
mensen**

**De omzet van
de afvalsector
bedraagt
5,5 miljard euro
per jaar**

**De 7 miljoen
Nederlandse
huishoudens
produceren in 2004
ruim 9 miljoen
ton afval**

**In totaal is
in 2003 ruim 61
miljoen ton afval
geproduceerd in
Nederland**

Afvalsector grijpt zijn kans!

Het afgelopen jaar heeft duidelijk gemaakt dat het Duitse stortverbod een goede stap is op weg naar een Europees gelijkwaardig speelveld. Het opengaan van de grenzen voor huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval op 1 januari 2007 biedt de afvalsector enorme kansen. Het zet de afvalmarkt volop in beweging en het investeringsklimaat krijgt een stevige impuls. De tijd is rijp om te investeren. Er staan dan ook veel plannen voor nieuwe verbrandingscapaciteit in de steigers. De komende jaren verwachten we veel extra capaciteit bij te bouwen. Ik weet zeker dat de afvalmarkt zich naar een nieuw evenwicht zal ontwikkelen. De hoeveelheden overschotten brandbaar afval die nu met ontheffing worden gestort, nemen drastisch af, en de Nederlandse recyclebedrijven en afvalverbrandingsinstallaties verwerken meer afval, mogelijk ook afval uit de ons omringende landen. We hopen dat de Nederlandse overheid eraan werkt om met de omringende landen te komen tot afspraken over eenzelfde systeem van stortbelasting en ontheffingen, want het afgelopen jaar is duidelijk gebleken dat de achtervangfunctie van de stortsector belangrijk is. De afvalmarkt is uiteindelijk niet constant, op elk moment kunnen zich schommelingen voordoen. Branche en overheid hebben er alle belang bij om samen op te trekken in Europa. Harmonisatie van de regelgeving en eerlijke concurrentieverhoudingen zijn erg belangrijk voor de ontwikkeling van een sterke afvalmarkt. De regelgeving moet daarom ook gericht zijn op een hoogwaardig afvalbeheer. Ik heb er alle vertrouwen in dat het marktdenken in de sector de komende jaren verder toeneemt en afvalbedrijven hun in de afgelopen jaren opgebouwde kennis omzetten in nieuwe investeringen en werkgelegenheid. De Nederlandse afvalsector is een zelfstandige, economische sector die zijn verantwoordelijkheid neemt voor mens en milieu. Nu én in de toekomst.

Jan Hendrik Klein Molekamp
Voorzitter Vereniging Afvalbedrijven

Missie:

De Vereniging Afvalbedrijven streeft naar een gezond en evenwichtig ondernemingsklimaat in Nederland en Europa voor haar leden die actief zijn in de keten van afvalinzameling tot -verwerking. Zij staat voor een doelmatig en duurzaam afvalbeheer.

Speelveld

Voor eerlijke concurrentieverhoudingen is een gelijkwaardig speelveld op nationaal en internationaal niveau absoluut noodzakelijk. Harmonisatie van de regelgeving binnen Europa en implementatie van regels op dezelfde wijze in de verschillende lidstaten zijn hiervoor belangrijke voorwaarden.

>> pagina 4

Duurzaamheid

Afvalbedrijven nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid in het belang van huidige en toekomstige generaties. Duurzaam afvalbeheer is gericht op sociale, ecologische én economische aspecten.

>> pagina 9

Zelfregulering

De zogenoemde 'free-riders' die onrechtmatig gebruik maken van verworven rechten en de sector een negatief imago meegeven, moeten worden aangepakt. De afvalsector neemt daarin eigen verantwoordelijkheid.

>> pagina 14

Administratieve lasten

Heldere regelgeving en handhaving zijn van belang voor een professioneel werkende afvalsector. Vergunningverlening moet zo efficiënt mogelijk gebeuren.

>> pagina 15

Arbeidsomstandigheden

Veiligheid voor de medewerkers staat hoog in het vaandel. Afvalbedrijven werken aan veiligheidsbewustzijn zodat de veiligheidscultuur verbetert en medewerkers elkaar er op aanspreken.

>> pagina 18

Verenigingsprofiel

De Vereniging Afvalbedrijven behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van afvalbedrijven die actief zijn in de gehele keten.

>> pagina 22

Voor eerlijke concurrentieverhoudingen is een gelijkwaardig speelveld op nationaal en internationaal niveau absoluut noodzakelijk. Harmonisatie van de regelgeving binnen Europa en implementatie van regels op dezelfde wijze in de verschillende lidstaten zijn hiervoor belangrijke voorwaarden. Ook de mate van voorspelbaarheid van het overheidsbeleid is van groot belang. Niets is meer frustrerend voor het gelijkwaardige speelveld dan regelgeving die om het jaar verandert.

Grenzen voor brandbaar afval jaartje langer op slot

Het jaar 2005 houdt de sector in de ban van het opengaan van de grenzen voor brandbaar afval. Zal de staatssecretaris van milieu de grenzen openen op 1 januari 2006 of durft de Nederlandse overheid het nog niet aan? Van Geel houdt de sector lang in spanning: pas op 5 oktober laat hij weten af te wijken van het beleid. De overheid vindt de situatie te onzeker en acht de tijd nog niet rijp voor open grenzen. Dit heeft alles te maken met het op 1 juni 2005 door Duitsland ingevoerde stortverbod. Dit zet de afvalmarkt in één klap volop in beweging. Meer afval blijft in Nederland en het aanbod huishoudelijk en bedrijfsafval overstijgt ruimschoots de bestaande verwerkingscapaciteit. Ook Duitsland kampt met capaciteitstekorten. Anders dan in Nederland, kent dit land niet de noodzakelijke achtervang om bij een tekort aan verwerkingscapaciteit afval met ontheffing te storten. De staatssecretaris heeft een gelijk speelveld als voorwaarde gesteld aan

het opengaan van de grenzen en wil afwachten wat Duitsland met het tekort aan capaciteit gaat doen. Ook wil hij onderzoeken of er in Nederland flankerend beleid noodzakelijk is, waarbij hij denkt aan een absoluut stortverbod voor brandbaar afval. De afvalsector vindt het huidige systeem van stortbelasting en stortverboden goed functioneren. Een absoluut stortverbod zet de flexibiliteit van de markt onder druk en leidt tot hogere kosten. De zomer van 2005 heeft aangetoond dat een uitlaatklep noodzakelijk is omdat de afvalmarkt altijd in beweging is. Staatssecretaris Van Geel geeft de garantie dat de grenzen op 1 januari 2007 opengaan. Aanleiding voor de sector om te investeren in nieuwe verwerkingscapaciteit. Bij het opengaan van de grenzen moet het ook mogelijk zijn afval te importeren. De sector dringt er bij de staatssecretaris op aan hierover met Duitsland af te stemmen.

Regulier overleg met de staatssecretaris

Ook in 2005 heeft de Vereniging Afvalbedrijven haar reguliere overleg met de staatssecretaris van milieu, Pieter van Geel. Belangrijk gespreksonderwerp is een gezond investeringsklimaat voor de Nederlandse afvalsector. Elementen die hierbij van belang zijn, zijn het vergroten van de bijdrage van de afvalsector in de opwekking van duurzame energie en het bevorderen van de nuttige toepassing van secundaire grondstoffen. Ander aandachtspunt is de toekomst van de stortsector. Maar ook de afvalstoffenbelasting en de implementatie van Europees beleid in nationaal beleid.

Daan den Ouden
(AVR Bedrijven),
vice-voorzitter Vereniging
Afvalbedrijven:

“De verkoop van AVR Bedrijven voor 1,4 miljard euro is een herkenbaar voorbeeld van vertrouwen door de markt in hoogwaardig afvalbeheer.”

In 2003 is
7,8 petajoules
energie opgewekt met
fossiele brandstoffen
bespaard door
afvalverbranding

Kaderrichtlijn afvalstoffen moet definities helder maken

De huidige Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (KRA) stamt nog uit 1975. Eind 2005 komen concrete nieuwe voorstellen in zicht. Belangrijk in de herziening van de KRA zijn heldere definities van afvalverwijdering en nuttige toepassing van afval. Dit gaat niet zonder slag of stoot. De Europese lidstaten worden het hierover niet snel eens. De Nederlandse sector vindt het verbranden van afval in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) met energieopbrengst een vorm van nuttige toepassing. Wanneer de Europese overheid dit ook besluit, krijgen AVI's dezelfde status als cementovens en kolencentrales die afval bij- en meestoken, en een stevigere positie tegenover die bedrijven welke lagere emissie-eisen kennen en daarom minder hoeven te investeren in rookgasreiniging. Net als bij het meestoken van afval in een cementoven of kolencentrale, beperkt de in een AVI opgewekte energie het gebruik van fossiele brandstoffen. Voor het klimaat maakt het uiteindelijk niet uit waar de fossiele brandstoffen worden vervangen. Ander twistpunt in de vernieuwde KRA is de introductie van de term 'end-of-waste', wanneer is een afvalstroom geen afval meer? Als afvalstoffen opeens geen afval meer zijn maar grondstof, gaan er andere regels gelden. Afvalbedrijven vrezen dat verschillende industrieën op die manier te gemakkelijk de afvalstoffenwetgeving ontlopen. De Nederlandse sector is van mening dat enkel monostromen met een eenduidige kwalificatie in aanmerking komen voor de 'einde afvalstatus'. Hierbij gaat het dan bijvoorbeeld om compost en puingranaat. Vooralsnog is het onduidelijk of de nieuwe KRA de definities zo scherp stelt of meer algemene criteria geeft. Dit laatste brengt het risico van multi-interpretatie met zich mee waardoor de onduidelijkheid blijft.

Herziening regelgeving voor bouwstoffen

Op last van de Tweede Kamer gaat het huidige Bouwstoffenbesluit op de schop. Belangrijkste klachten uit de sector zijn de complexiteit, het stringente normstelsel dat hergebruik frustreert, de administratieve lasten en de ontbrekende aansluiting met de Europese regels. De Vereniging Afvalbedrijven heeft invloed op de ontwikkeling van het nieuwe besluit via de Projectgroep Bouwstoffenbesluit van VNO-NCW. In de loop van 2005 wordt het

steeds duidelijker welke richting de overheid kiest. De overheid streeft naar één Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) waarin de hoofdlijnen zijn opgenomen. In bijhorende ministeriële regelingen worden aanvullende regels opgenomen, zoals bijvoorbeeld de nieuwe emissienormen. Tegen het einde van 2005 lijkt de nieuwe normering positief uit te pakken voor hergebruik van secundaire bouwstoffen.

Tegelijk met de herziening van het besluit wordt een apart normstelsel voor de toepassing van grond en bagger ingevoerd. Dit kan vergaande economische consequenties hebben voor de reinigings- en stortbranche. Volgens de huidige normen is een deel van de afvalstromen niet-reinigbaar en moet worden gestort. Het residu dat overblijft na reiniging wordt ook gestort. Stortplaatsexploitanten verwerken nu een kleine miljoen ton grond

en baggerspecie. Met het nieuwe beleid kan dat zeer fors dalen.

De herziening van het Bouwstoffenbesluit leidt ertoe dat staatssecretaris Van Geel besluit de bijzondere categorie van AVI-bodemas in het Bouwstoffenbesluit met een jaar te verlengen. Doordat de nieuwe normen nog niet definitief bekend zijn, kan de afvalverbrandingsector nog niet grootschalig investeren in installaties

voor kwaliteitsverbetering. Onderzoek heeft uitgewezen dat dergelijke investeringen enige miljoenen euro's kosten. Als tegenprestatie voor de verlenging vraagt Van Geel de sector een implementatieplan op te stellen. In dat plan zijn aanpak en tijdsplan vastgelegd om te komen tot een product dat voldoet aan de nieuwe normen, zodat de afzet van AVI-bodemas in werken ook in 2007 is gegarandeerd.

Diederik Gijsbers
(Van Gansewinkel),
vice-voorzitter Vereniging
Afvalbedrijven:

“Ook op logistiek gebied zet de sector grote stappen. We experimenteren volop met alternatieve brandstofsoorten, extra lange voertuigen en transporteren steeds vaker afval over water en spoor.”

POP-Verordening stelt waarde dioxines vast

De Europese overheid wil in de aangescherpte regelgeving voor persistente organische verontreinigende stoffen, kortweg POP's, grenswaarden opnemen voor dioxines in reststoffen zoals AVI-vliegas. De Vereniging Afvalbedrijven maakt met steun van de

Nederlandse overheid de gevolgen van deze maatregel voor de Nederlandse AVI's aanhangig. De recycling van vliegas wordt erkend en de Europese Commissie komt in de loop van 2005 met waarden voor dioxines waar de sector aan kan voldoen.

REACH raakt toepassing secundaire grondstoffen

In 2005 besluit de Europese overheid afvalstoffen buiten de REACH-richtlijn te houden (Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen). De regeling lijkt echter barrières op te werpen voor het hergebruik van secundaire grondstoffen omdat de materialen door een chemisch proces tot stand komen. De sector verzet zich hiertegen

omdat de grondstoffen onder het afvalstoffenregime vallen en extra regelgeving alleen maar leidt tot meer administratieve lasten en kosten zonder dat milieu of volksgezondheid daarbij baat hebben. De toepassing van secundaire grondstoffen is juist in het belang van het milieu omdat het primaire grondstoffen bespaart.

Tweede editie Afvalconferentie succesvol

Op 5 oktober 2005 vindt de tweede editie van de Afvalconferentie plaats, georganiseerd door de Vereniging Afvalbedrijven en het ministerie van VROM in samenwerking met de NVRD. De organisatoren kijken terug op een geslaagde dag. Ruim 250 mensen nemen deel aan de plenaire presentaties en twee workshoprondes waarbij de actuele ontwikkelingen op de Europese afvalmarkt de revue passeren. Op 4 oktober vindt de Afvalconferentie 2006 plaats.

Aanscherping exportregels door Europese overheid

In 2005 rondt de Europese overheid de herziening af van de regels voor het transporteren van afval, geregeld in de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA). Het Europese Parlement wil de transportregels stevig aanscherpen om oneigenlijke afvalexport tegen te gaan. Met de aangepaste EVOA -die begin 2007 in werking treedt- krijgen Europese lidstaten meer mogelijkheden om afvaltransporten te

weigeren op basis van de eigen milieustandaards. De Vereniging Afvalbedrijven vreest dat hiermee de vrije Europese afvalmarkt in het geding komt. De weigeringsgrondslagen kunnen leiden tot steeds meer belemmering van afvaltransporten en juridische zaken. De sector is van mening dat definities van verwijdering en nuttige toepassing van afval niet via de EVOA moeten worden geregeld maar in

de Europese kaderrichtlijn afvalstoffen. EVOA moet zich beperken tot procedures voor afvaltransporten, die goed handhaafbaar zijn en niet tot meer administratieve lasten leiden. De Vereniging Afvalbedrijven haalt de banden met de Belgische en Duitse zusterorganisaties aan om binnen 'klein-Europa' te komen tot gelijke milieustandaards waardoor belemmeringen voor afvaltransport worden opgeheven.

De afvalsector heeft de CO₂-emissie van 12,7 miljoen ton in 1990 weten terug te brengen tot 0,8 miljoen ton in 2004

Verordening Dierlijke bijproducten bijgesteld

Jarenlange inspanningen van de Nederlandse afvalsector om te komen tot realistische regelgeving in de Verordening Dierlijke bijproducten kennen een positief resultaat. De Verordening zou vergaande gevolgen kunnen hebben voor bedrijven die afval uit dierlijke bijproducten bewerken en composteren. Met de eerste voorstellen van de Europese overheid worden deze bedrijven met onredelijke eisen geconfronteerd. Na nauw en succesvol overleg met onder meer Nederlandse beleidsbepalers is de inschatting nu dat er geen onoverkomelijke problemen opdoemen voor de Nederlandse systemen. In overleg met het ministerie van Landbouw en de Voedsel en Waren Autoriteit werkt de sector aan de implementatie van de Verordening. Vanaf 1 januari 2007 moeten bedrijven aan de Verordening voldoen.

Afvalbedrijven nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid in het belang van huidige en toekomstige generaties. Duurzaam afvalbeheer is gericht op sociale, ecologische én economische aspecten.

Verwerking gevaarlijk afval gecontinueerd

Op 1 januari 2005 sluit de laatste Nederlandse draaitrommeloven (DTO) en daarmee komt een einde aan deze verwerkingsmogelijkheid van gevaarlijk afval. Naast beperkte verwerkingsmogelijkheden voor gevaarlijk afval bij een

aantal Nederlandse bedrijven, kunnen enkele specifieke stromen in AVI's worden meegebrand. In overleg met het ministerie van VROM voorkomt de Vereniging Afvalbedrijven een stagnatie in de verwerking van gevaarlijk

afval en worden administratieve lasten bij het aanvragen van exportbeschikkingen zoveel mogelijk beperkt.

Ook op Europees niveau heeft de verwerking van gevaarlijk afval de aandacht. De Europese Richtlijn gevaarlijk afval wordt herzien en overlap met andere regelgeving wordt eruit gehaald. De Vereniging Afvalbedrijven vindt het belangrijk dat er specifieke regelgeving voor gevaarlijk afval blijft bestaan en is daarom geen voorstander van een integratie van de Richtlijn gevaarlijk afval en de Europese kaderrichtlijn afval.

Het onderzoek naar de verwijderingstructuur van specifiek ziekenhuisafval komt in de loop van 2005 in een afrondende fase. Dit onderzoek vindt plaats op aandringen van de zorginstellingen die van mening zijn dat het afval goedkoper kan worden verwerkt. Een optie die in 2005 wordt voorgesteld is om de minder risicovolle afvalstromen van zorginstellingen na voorbehandeling bij een AVI te verbranden in plaats van bij ZAVIN, de verbrandingsinstallatie voor specifiek ziekenhuisafval. De Vereniging Afvalbedrijven heeft haar bedenkingen hierbij. Eerst moet meer duidelijkheid worden verkregen over de blootstellingrisico's van deze route.

Branche-eigen compostcertificaten

De Afdeling Composteren ontwikkelt een branche-eigen compostcertificaat om de voedselveiligheid te garanderen en de afzet van compost in de akkerbouw mogelijk te houden. Het certificaat sluit aan op de eisen voor de hoeveelheid glas uit verschillende telerhandleidingen voedselveiligheid binnen de akkerbouw. In 2005 ontvangen zes bedrijven het branche-eigen certificaat. Momenteel wordt tachtig procent van de GFT-compost gecertificeerd afgeleverd. Dit gebeurt onder drie verschillende certificaten. Naast het branche-eigen certificaat zijn dat het KIWA-certificaat en het Duitse Bundesgütegemeinschaft Kompost-certificaat.

Gescheiden inzameling GFT blijft zinvol en goedkoop

Eind 2004 neemt de overheid het besluit de gescheiden inzameling van groente-, fruit- en tuinafval (GFT) voort te laten bestaan. Gemeenten krijgen wel meer ruimte bij de invulling van de inzamelplicht. Zo kan een gemeente straks de inzamelrequentie veranderen, kiezen voor één van de fracties of composteerbare afvalstromen toevoegen. De nieuwe regels worden naar verwachting in 2007 ingevoerd. In 2005 wordt de sector echter onaangenaam verrast door gemeenten die

vooruitlopend op deze herziening besluiten te stoppen met het gescheiden inzamelen van GFT. De Vereniging Afvalbedrijven is van mening dat

die gemeenten het milieubelang en het kostenvoordeel van het gescheiden inzamelen en composteren van GFT onderschatten. Uit onderzoek blijkt die verwerkingsroute nog altijd goedkoper te zijn dan andere methoden. Een gemeente die besluit te stoppen met de inzameling van GFT zal de extra kosten uiteindelijk moeten doorberekenen aan de burger. Gelukkig ziet een grote meerderheid van de gemeenten dit in en houdt het beleid in stand. De sector hoopt dat andere gemeenten dit voorbeeld volgen.

Ger de Jong
(De Meerlanden),
voorzitter van de Afdeling
Composteren:

*“Sommige gemeenten
schaffen ondoordacht een voor
het milieu en de portemonnee
van de burger waardevolle
inzamelstructuur af.”*

Compost goed voor Nederlandse bodem

Gecomposteerd GFT levert een nuttig product op voor de conditie van de Nederlandse bodem. Composteren levert bovendien een bijdrage aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot en beperkt het gebruik van bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Dankzij de inzet van de Vereniging Afvalbedrijven erkent de Nederlandse politiek het belang van compost. Ze wil de afzet van compost in de landbouw veiligstellen. Tijdens de behandeling van de herziening van de meststoffen-

wetgeving stellen Tweede-Kamerleden voor de minerale stoffen in compost slechts gedeeltelijk mee te laten tellen bij de bepaling of aan de gebruiksnormen van de Meststoffenwet is voldaan. Aanleiding voor de herziening van de meststoffenwetgeving is de veroordeling van Nederland vanwege onvolledige invoering van de Europese Nitraatrichtlijn in nationaal beleid. Nederland moet deze richtlijn op 1 januari 2006 correct hebben ingevoerd en daarom wordt de

Meststoffenwet aangepast. Eind 2005 is nog onduidelijk of ook de Europese overheid het compostgebruik wil bevorderen en de Nederlandse werkwijze als norm accepteert.

Jan Rooijackers
(Twence Afvalverwerking),
voorzitter Afdeling
Verbranden:

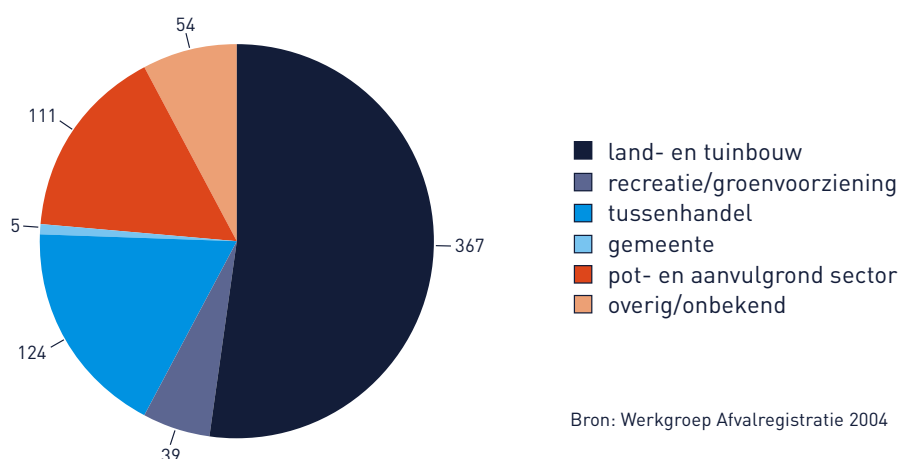
*“Goed dat energie uit afval
wordt erkend, jammer dat
we als enige sector een
rendementseis
behouden.”*

Nieuwe stimulans voor energie uit afval

Het heeft lange tijd geduurd, maar eind december 2005 komt het ministerie van Economische Zaken met een nieuwe regeling Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) voor de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's). De subsidieregeling voor duurzame energie uit afval wordt vanaf 1 juli 2006 aangepast. De bestaande rendementseis van 26 procent is losgelaten en vervangen door een gestafelde methode. Vanaf een rendement van 22 procent kan geld uit de MEP-pot worden ontvangen. Hoe hoger het rendement, hoe meer vergoeding per geproduceerde kilowattuur elektriciteit. Ook warmte telt mee in de rendementsberekening. De sector is tevreden dat het kabinet energie uit afval waardeert in de strijd tegen de klimaatverandering. De nieuwe regeling geeft de sector de prikkel te investeren in de bouw van AVI's. De sector zou graag zien dat warmteprojecten ook worden gesubsidieerd. Steeds meer AVI's hebben plannen om te investeren in warmtenetten. Een adequate en robuuste subsidieregeling zou hen net het laatste zetje kunnen geven. De rege-

ling kent nog steeds een honoreringstermijn van tien jaar. Hierin ligt voor de sector nog een onzekerheid. De regeling is van kracht tot 2008. Dat betekent dat de MEP-subsidie uiterlijk op 31 december 2007 moet zijn aangevraagd, waarbij ook als voorwaarde geldt dat de bouw- en de milieuvergunning moeten zijn verworven. Als een installatie nog niet op 1 januari 2008 draait, is er geen rendement en kan geen aanspraak worden gemaakt op subsidiegelden. Een installatie die bijvoorbeeld een jaar later in bedrijf gaat, heeft dan nog maar negen jaar over.

Afzet van 700 kiloton GFT-compost naar sector in 2004

Bron: Werkgroep Afvalregistratie 2004

Verpakkingenbeleid op de lange termijn

De afgelopen vijftien jaar is met drie Verpakkingenconvenanten, tussen verpakkingindustrie en overheid, gewerkt aan de inzameldoelstellingen voor de verschillende soorten verpakkingen. Vanaf 1 januari 2006 is deze convenantenreeks afgesloten en vervangen door een AMvB. Hierdoor zijn de producenten zelf verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het ver-

pakkingsafval. Er wordt daarom onderzoek gedaan naar een structuur die het meeste hergebruik van de verpakkingen oplevert. De Vereniging Afvalbedrijven is van mening dat hierbij teveel nadruk wordt gelegd op het nascheiden van integraal ingezameld huishoudelijk afval. De maatschappelijke kosten en milieueffecten van deze werkwijze zijn nog onvoldoende inzichtelijk. De methode

is namelijk nog niet op grote schaal getest in de praktijk. Bovendien wordt geen rekening gehouden met de kosten die de afgelopen jaren zijn gemaakt door overheid en bedrijfsleven om te komen tot een zorgvuldig opgebouwde, duurzame en kostenefficiënte verwijderingstructuur in Nederland. De afvalsector dringt daarom aan op verder onderzoek naar andere varianten.

Stortsector kijkt naar duurzame toekomst

In overleg met het ministerie van VROM bezint de stortsector zich op zijn toekomst. Bij het dalende afvalaanbod kost het de sector steeds meer moeite rendabel te exploiteren. Bij een verdere afname komt de haalbaarheid om de achtervangfunctie te garanderen in een commerciële omgeving onder druk te staan. Centraal staat dat afval dat niet kan worden hergebruikt of verbrand, zijn weg

naar de stortplaats vindt. Het realiseren van een nutsbedrijf op grote schaal zal niet op korte termijn plaatsvinden maar ligt voor de verre toekomst wel in het verschiet. In de tussentijd kunnen flankerende maatregelen soelaas bieden. Daarbij gaat het onder meer om nazorg, afvalstoffenbelasting, afgraven van oude stortplaatsen en herziening van het Bouwstoffenbesluit.

De stortsector wil volgende generaties en het milieu niet opscheppen met problemen. De Stichting Duurzaam Storten onderzoekt hoe afval op zo'n manier kan worden gestort dat er binnen één generatie (30 jaar) geen milieubelastende emissies meer voorkomen en een eeuwigdurende veilige stort ontstaat. Dit kan worden bereikt door de samenstelling van het afval en de manier van storten te richten op het zo goed mogelijk gebruiken van de fysieke en biochemische processen in het afval. Hierdoor wordt sneller een evenwicht tussen stortlichaam en omgeving bereikt, en zijn emissies uit een stortplaats sneller onschadelijk voor het milieu. De realiteitswaarde van de werkwijze is aangetoond. De Stichting Duurzaam Storten pakt in 2005 de laatste fase van haar onderzoek op. In de laatste fase worden de wetenschappelijke resultaten vertaald naar de dagelijkse praktijk en gaat het onder meer om de economische en juridische haalbaarheid. De rapporten worden in 2006 gepubliceerd.

Peter Louwman
(Delta Milieu), voorzitter
van de Afdeling Storten:

“Als je kiest voor duurzaam storten, kies je voor toekomstige generaties. Je wilt hen noch het milieu met onze problemen opscheppen.”

Onderzoek CO₂-emissies afvalbranche

De Vereniging Afvalbedrijven initieert een onderzoek naar de ontwikkeling van de CO₂-emissies vanaf 1990 tot heden in de Nederlandse afvalbranche. Het onderzoek richt zich op het totaal aan emissies die zijn vrijgekomen bij het verbranden,

composteren en storten van afval. Emissie-reductie wordt bereikt door afval op een andere wijze te verwerken en door het schoner worden van verwerkingstechnieken. In het voorjaar van 2006 moeten de resultaten bekend zijn.

Schoon afvalvervoer

Leden van de Vereniging Afvalbedrijven maken zich sterk voor schoner vervoer in de strijd tegen de luchtvervuiling. Bedrijven werken aan een schoon wagenpark door roetfilters op vuilniswagens en veegmachines te plaatsen en op milieuvriendelijke plantaardige olie te rijden. Deze maatregelen verlagen de uitstoot van roetdeeltjes, fijn stof en broeikasgassen. Ook zijn er bedrijven die experimenteren met langere en zwaardere vrachtautocombinaties die rijden op plantaardige olie. Deze combinaties maken efficiënter vervoer mogelijk en het levert een extra brandstofbesparing op vier tot dertig procent.

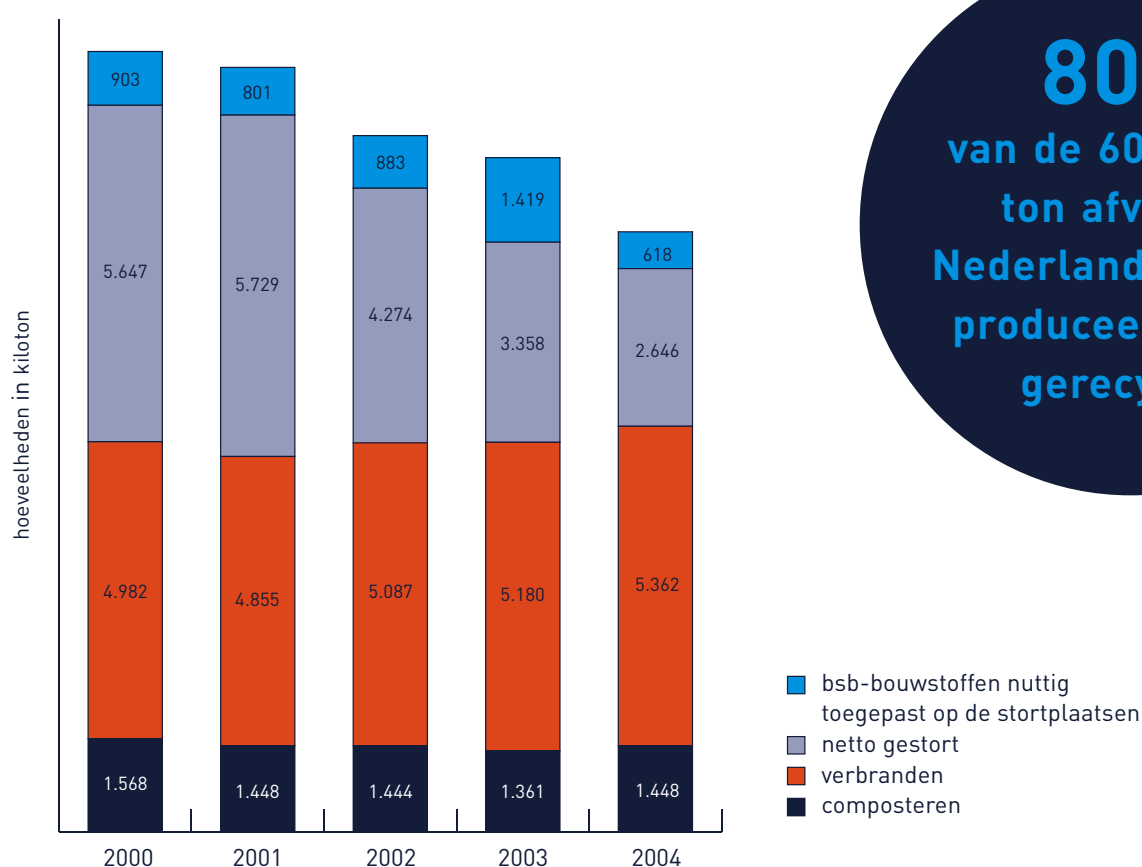
De zogenoemde 'free-riders' die onrechtmatig gebruik maken van verworven rechten en de sector een negatief imago meegeven, moeten worden aangepakt. De afvalsector neemt daarin zijn eigen verantwoordelijkheid.

Samenwerking met milieu-inspectie

De sector wordt zo nu en dan geconfronteerd met nieuwsberichten over 'milieucrimineel gedrag door afvalbedrijven'. De brancheorganisatie staat uiteraard achter handhaving van milieuregels en spreekt haar leden op onvolkomenheden aan. Uit nader onderzoek blijkt het doorgaans echter niet de leden van de Vereniging Afvalbedrijven te betreffen, maar hebben de berichten wel hun uitstraling op de hele sector. De belangenorganisatie wil deze 'branchevervuiling' aanpakken en heeft in 2005 contact met de Milieu-inspectie. Meer eigen verantwoordelijkheid nemen past ook in het

beleid van de huidige regering. Samen met de milieu-inspectie gaat de sector de zogenaamde 'free-riders' aanpakken die de sector een negatief imago meegeven. Door bezoeken aan bedrijven krijgt de milieu-inspectie meer zicht op de praktijksituatie hetgeen de handhaving efficiënter moet maken. Sector en inspectie willen verder komen tot afspraken over hoe de leden van de Vereniging Afvalbedrijven misstanden kunnen aankaarten die een negatieve weerslag hebben op de gehele sector. De samenwerking kan uiteindelijk tot een vermindering van het toezicht leiden.

Hoeveelheid verwerkt afval 2000 – 2004

80%
van de 60 miljoen ton afval dat Nederland jaarlijks produceert wordt gerecycled

Heldere regelgeving en handhaving zijn van belang voor een professioneel werkende afvalsector. Vergunningverlening moet zo efficiënt mogelijk gebeuren. Mogelijk biedt de lopende herijkingsoperatie van de overheid administratieve lastenverlichting.

.....

IVB zorgt voor tweedeling

Door de wijziging van het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit (IVB) op 1 mei 2005 vallen kleinere afvalbedrijven (tot 15.000 ton per jaar) onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en grote bedrijven onder die van de provincie. Dit leidt tot verschil in interpretaties waardoor professionele composteerders oneerlijke concurrentie ondervinden van bijvoorbeeld kleinschalige gemeentebedrijven. Ook andere deelmarkten, zoals bouw- en sloopafval, ervaren dit nadeel. Afvalbewerkers merken dat bij de gemeenten vaak de kennis ontbreekt die nodig is om de complexe materie rondom afval goed te begrijpen. Bovendien komt het voor dat gemeenteambtenaren verschillende petten op hebben, die van ontdoener, ontvanger, vergunningverlener en soms ondernemer. Een in 2005 ingestelde werkgroep houdt zich bezig met het signaleren van de knelpunten van het herziene IVB. De Vereniging Afvalbedrijven maakt deel uit van de werkgroep. De sector zou graag zien dat alle bedrijven onder de verantwoordelijkheid van de provincie vallen.

Fred Knitel (Shanks),
voorzitter van de
Afdeling Bewerken,
Recyclen & Inzamelen:

“De ondernemersspirit van afvalbedrijven moet niet worden tegengewerkt door stroperige en langdurende vergunningsprocedures.”

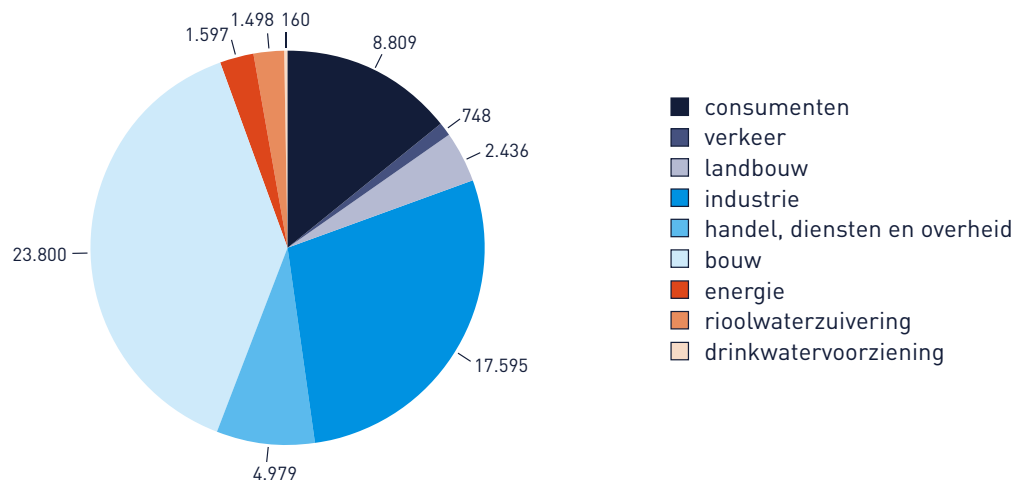

Invoering bijlage II van de Europese Richtlijn storten

Alle stortplaatsexploitanten moeten op 16 juli 2009 een vergunning hebben die volledig voldoet aan de Europese Richtlijn storten. Na implementatie van deze Richtlijn in de Nederlandse regelgeving is een deel ervan verder uitgewerkt in bijlage II van de Richtlijn. Deze bijlage is in december 2002 vastgesteld en moet nog steeds in het Nederlandse beleid worden verankerd. Hierbij gaat het vooral over de acceptatiecriteria en -procedures bij stortplaatsen, een complexe materie die nader is onderzocht. De Vereniging Afvalbedrijven is ruim vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie van deze onderzoeken.

Energie uit afval levert een bijdrage van ongeveer dertig procent aan de productie van duurzame energie in Nederland

Hoeveelheid geproduceerd afval in Nederland in 2003 (totaal 61.622 kiloton)

Bron: SenterNovem, Uitvoering Afvalbeheer

Implementatie IPPC-richtlijn

De Europese overheid ontwikkelt de referentiedocumenten met de BAT's (best beschikbare technieken) voor afvalbehandeling en afvalverbranding in de zogenoemde BREF's. De Vereniging Afvalbedrijven hecht eraan dat er maximaal gebruik wordt gemaakt van de ruimte die lidstaten hebben om de BREF's te implementeren. De sector is er voorstander van dat de minimumstandaarden van het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) leidend zijn

en de BREF als een naslagwerk gaat dienen. Bovendien moet er naar uniformiteit worden gestreefd zodat wordt voorkomen dat provincies ieder op een eigen manier de BREF gebruiken bij de vergunningverlening. In 2005 wordt in overleg met de Nederlandse overheid besloten dat de BAT-conclusies uit de BREF en een oplegnotitie in samenhang met het LAP, het kader voor het vergunningenbeleid vormen.

Op 31 oktober 2007 moeten de vergunningen van alle bedrijven die vallen onder de werking van de Europese IPPC-richtlijn (geïntegreerde preventie en bestrijding van milieuverontreiniging) zijn aangepast. In samenwerking met het ministerie van VROM wil de Vereniging Afvalbedrijven haar leden hierin zoveel mogelijk begeleiden en komen tot afspraken met de vergunningverleners.

Eén meldpunt door invoering Besluit Melden en AMICE

Op 1 januari 2005 treedt het nieuwe Besluit Melden in werking en daarmee gaat het beheer van alle afstoffen terug naar het ministerie van VROM. De invoering van het bijbehorende automatische meldsysteem AMICE gaat niet vlekkeloos. Het verkrijgen van de benodigde toegangscode en bedrjvennummers verloopt uiterst moeizaam. In 2005 wordt een werkgroep in het leven geroepen die frequent bijeenkomt

om technische knelpunten van het meldsysteem te bespreken en oplossingen aan te dragen. De overheid onderkent de problemen en geeft de afvalsector tot 16 juli 2005 respijt van de verplichting te melden met AMICE. De Vereniging Afvalbedrijven maakt verder afspraken met het ministerie van VROM om te komen tot een beperking van de administratieve lasten bij het melden van afvalstoffen.

Veiligheid voor de medewerkers staat hoog in het vaandel.

Afvalbedrijven werken aan veiligheidsbewustzijn zodat de veiligheidscultuur verbetert en medewerkers elkaar er op aanspreken.

Veiligheid 'tussen de oren'

De afvalsector werkt er hard aan het aantal arbeidsongevallen zoveel mogelijk te beperken. In 2005 werken de leden van de Vereniging Afvalbedrijven aan veiligheidsverbeterprojecten en nemen concrete maatregelen. Het gaat er vooral om dat de medewerkers zich meer bewust zijn van het belang van veilig werken. Voorlichtingscampagnes en trainingen stimuleren deze bewustwording.

De inspanningen blijken vruchten af te werpen, het aantal ongevallen daalt.

In 2005 presenteert de Afdeling Rioleringsbeheer en Vegen een geactualiseerde versie van het handboek *Veilig werken aan riolen*. Voorzitter Jan Hendrik Klein Molekamp overhandigt op 1 juli het eerste exemplaar aan staatssecretaris Henk van

Hoof van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Hiermee vraagt de sector aandacht voor de professionele rioleringszorg. Wanneer alle bedrijven in het land op dezelfde veilige manier werken, worden onveilige situaties voorkomen. Dit is in het belang van medewerkers, burgers, opdrachtgevers én het imago van de branche. De leden van de Vereniging Afvalbedrijven verplichten zich te werken volgens het handboek, waarbij het voorschrift dat er twee personen op de werkplek aanwezig moeten zijn een belangrijke veiligheids-

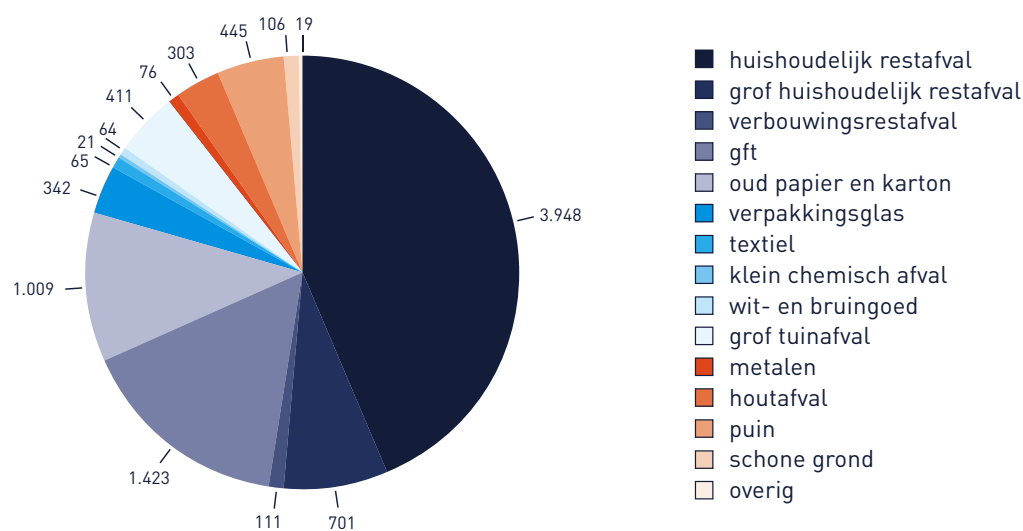
maatregel is. Het handboek valt in goede aarde bij de overheid, ze erkent de opgestelde werkwijze van rioolreiniging en -inspectie waardoor veilig werken aan riolen de algemene norm wordt. Het ministerie geeft de Arbeidsinspectie de aanbeveling het handboek bij controleactiviteiten als leidraad te hanteren.

Martien van der Valk
(vandervalk + degroot),
voorzitter van de Afdeling
Rioleringsbeheer en Vegen:

“De algemene norm is van groot belang, want nog steeds zijn er bedrijven die niet volgens onze afspraken werken en dan ontstaan er ongelukken.”

Afval van Nederlandse huishoudens in 2004 (in totaal 9.044 kiloton)

Bron: CBS

Cursus riolinspectie geoptimaliseerd

In het verlengde van de nieuwe Europese inspectienorm voor riolinspectie is een nieuwe cursus voor visuele riolinspecties ontwikkeld. De sector is ontevreden over de kwaliteit en toelatingseisen van de cursus en werkt samen met de Stichting RIONED aan een op maat gesneden cursus die beter aansluit bij het opleidingsniveau van de cursisten. De rioleringssector voert criteria door om de effectiviteit te verhogen. Zo wordt er een persoonsgebonden logboek in het leven geroepen en een startcursus ontwikkeld. Het bedrijf blijft er zelf verantwoordelijk voor dat voldoende gekwalificeerde mensen aan de nieuwe cursus deelnemen.

Arbeidsinspectie bij sorteerbedrijven

In 2005 controleert de Arbeidsinspectie gedurende een aantal maanden de Nederlandse sorteerbedrijven. Daarbij beoordeelt de inspectie vooral de fysieke belasting en blootstelling aan stoffen en geluid. Bij enkele bedrijven constateert de inspectie overtredingen. De Vereniging Afvalbedrijven ziet erop toe dat er geen bovenwettelijke eisen worden gesteld en praktische oplossingen mogelijk worden gemaakt. De inspectie stelt bijvoorbeeld roetfilters op alle werktuigen verplicht, wat volgens de sector te ver gaat omdat de maatregel geen rekening houdt met de afschrijvingstermijn van sommige motoren. Er ontbreekt vooralsnog een grenswaarde aan dieselmotoremissie waardoor niet getoetst kan worden of het verplichtstellen van een roetfilter zinvol is. De afvalbedrijven nemen het terugdringen van roetemissie natuurlijk serieus, voor elke oude dieselmotor die wordt vervangen komt een schoner type in de plaats. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid besluit de verplichtstelling uit te stellen tot 1 januari 2007.

Eerste KIWA-certificaten rioolsector

Het bedrijf vandervalk+degroot ontvangt als eerste op 11 oktober 2005 de KIWA-certificaten voor veiligheid en kwaliteit in de rioolsector. Hiermee bewijst het bedrijf bij de reiniging en inspectie van riolen, putten en kolken te werken volgens de zwaarste kwaliteits- en veiligheidseisen. De Vereniging Afvalbedrijven hoopt dat andere bedrijven snel volgen. De rioleringsbranche laat de beoordelingsrichtlijnen ontwikkelen om de branche naar een hoger plan te tillen.

Overzicht geproduceerde en afgezette hoeveelheden AVI-reststoffen in 2004

Soort reststoffen	aantal producerende AVI's	aanbod in tonnen	voorraad-afname	afzet in tonnen	deponie in tonnen
• bodemas (bewerkt)	11/11	1.200.000	500.000	1.700.000*	
• vliegias	11/11	82.900		47.900	35.000
• ketelas	4/11	2.100			2.100
• ferro metalen	11/11	126.000		126.000	
• non-ferro metalen	11/11	10.600		10.600	
Rookgasreinigingsresidu					
• filterkoek/residu	8/11	8.000			8.000
• RGR-zouten	5/11	25.900		12.300	13.600
• slib	2/11	3.300		1.600	1.700
• gips	1/11	1.890		1.890	
Totaal	11	1.460.690	500.000	1.900.290	60.400

* Ongeveer 65% van de afzet AVI-bodemas is nuttig toegepast in grond-, weg- en waterbouw-projecten en 35% is nuttig toegepast op en rond de stortplaatsen.

Bron: Monitoring reststoffen van verbranding van afval en zuiveringsslib, jaarverslag 2004

Twintig procent van de werknemers in de afvalsector zijn vrouwen

Verstevigde aandacht voor AVI-reststoffen

De Afdeling Verbranden huurt een externe adviseur in om de afzet van AVI-bodemas te continueren en verder uit te bouwen. De adviseur houdt zich bezig met de herziening van het Bouwstoffenbesluit (Bsb), het vervallen van de bijzondere categorie van AVI-bodemas in het Bsb en kwaliteitsverbetering van AVI-bodemas. Verder werkt hij aan het steviger in de markt zetten van AVI-reststoffen. In 2005 wordt de proef die de uitloging van AVI-bodemas bepaalt meer afgestemd op de praktijk en genormaliseerd in NEN. Zuurstofloze condities (anaëroob) geven een realistischer beeld van de kwaliteit van deze secundaire bouwstof.

Vereniging Afvalbedrijven: belangenbehartiger voor de gehele afvalketen

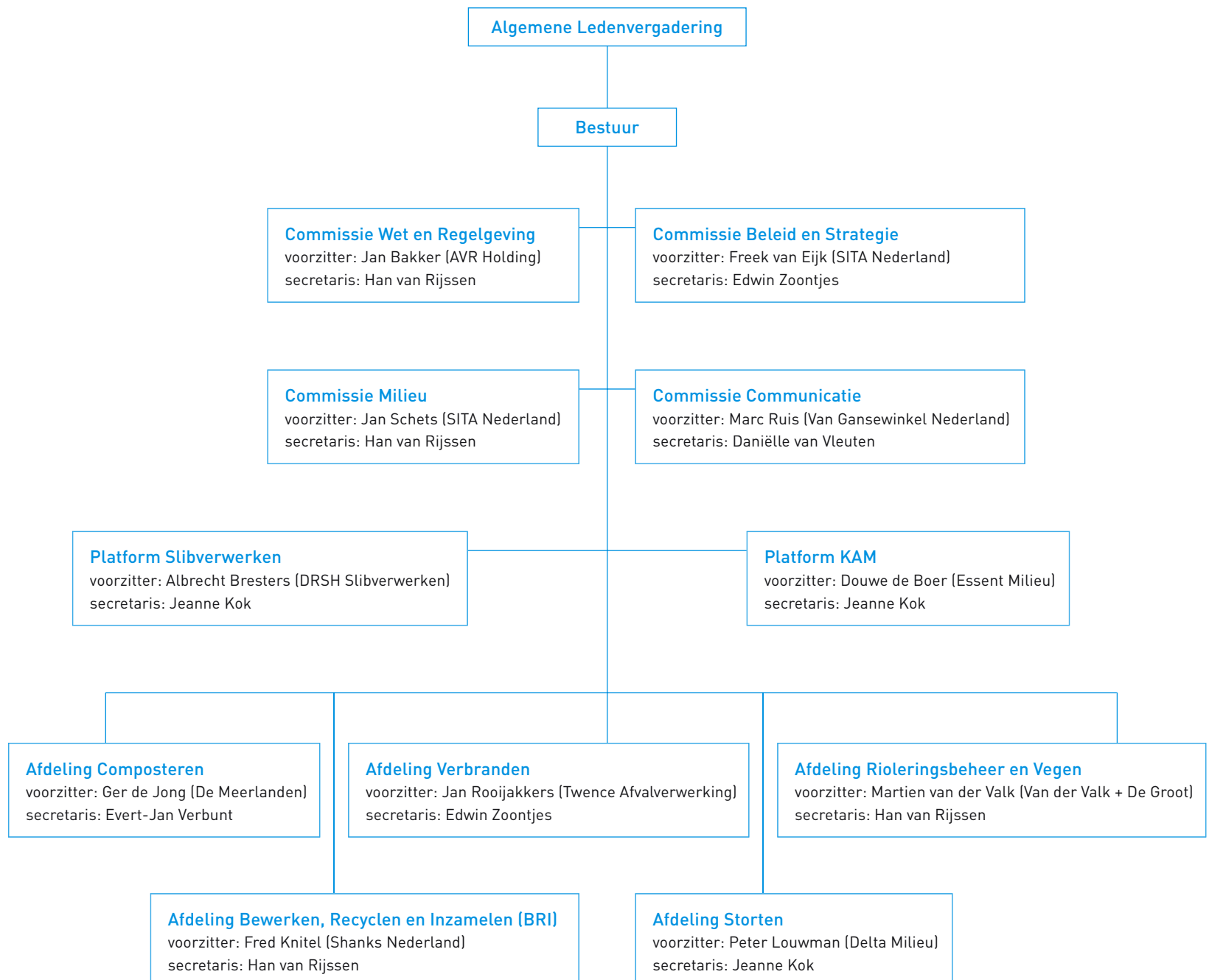
De Vereniging Afvalbedrijven behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van afvalbedrijven die actief zijn in de gehele keten. De bedrijven houden zich bezig met het inzamelen, recyclen, bewerken, composteren, verbranden en storten van afval. Ook bedrijven die actief zijn in het rioleringsbeheer zijn lid.

De Vereniging Afvalbedrijven streeft naar een gezond en evenwichtig ondernemingsklimaat in Nederland en Europa en staat voor een doelmatig en duurzaam afvalbeheer. De Vereniging Afvalbedrijven is een gesprekspartner voor overheden en andere instanties. De brancheorganisatie vertegenwoordigt zo'n tweederde van de

Nederlandse afvalmarkt. Het Verenigingsbureau is gehuisvest in 's-Hertogenbosch en heeft een kantoor in Brussel.

Meer informatie over de Vereniging Afvalbedrijven en haar leden is te vinden op: www.verenigingafvalbedrijven.nl

Organigram Vereniging (april 2006)

Aangesloten leden (april 2006)

- Afvalwaterketenbedrijf (HHNK)
- N.V. Afvalzorg Holding
- A&G Maasvlakte
- Van den Akker BV
- AKZO Nobel Base Chemicals BV
- AVR Bedrijven
- AVRI
- NV Afvalverbranding Zuid-Nederland (AZN)
- Bowie Afvalstoffen Recycling BV
- Bredox bv
- Corus Staal BV
- DELTA Milieu B.V.
- A. van Dorrestein BV
- DRSH Zuiveringslab nv
- Dusseldorp Groep B.V.
- Ecomineraal
- Essent Milieu
- Feniks Recycling
- Van Gansewinkel Groep b.v.
- Gevudo Afvalverwerking N.V.
- GMB Rioleringsstechnieken b.v.
- GMB Slibverwerking B.V.
- GP Groot Container Service bv
- Grontmij NV
- Helma Reinigingsdienst
- Heros Sluiskil B.V.
- Heru BV
- Holland Collect N.V.
- HVC
- Inter-CheM b.v.
- Jansen Rioolreiniging
- Koeweit Oliehandel B.V.
- De Meerlanden Holding NV
- Metabel B.V.
- Metalchem / DRS B.V.
- J. en A. van den Noort Transport
- OGAR V.O.F.
- M.J. Oomen Leidingtechniek B.V.
- Orgaworld
- Ozon B.V. / Chemclean B.V.
- W.A. van Peperzeel B.V.
- Purva
- Remat Chemie B.V.
- Remondis Argentia b.v.
- Renergy BV
- Riool- en Veegbedrijf M. van Dijk B.V.
- Shanks Nederland BV
- SITA Nederland Holding
- Smink Afvalverwerking B.V.
- NV Slibverwerking Noord-Brabant
- Sortiva BV
- Stadsgewest Den Bosch
- Afvalverwerking Stainkoeln B.V
- Stercompost
- Teeuwissen Rioolreiniging BV
- Twence Afvalverwerking BV
- Van der Valk + de Groot b.v.
- VAR BV
- Vecom Industrial Services B.V.
- Van Vliet Recycling Hoek van Holland
- Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen
- Waternet
- Wolfswinkel Reiniging
- Wubben Handelsmaatschappij BV
- ZAVIN c.v.

Vertegenwoordigers leden in internationale organisaties (april 2006)

CEWEP, de Europese brancheorganisaties van afvalverbranders

- ir. G.L. Nieuwendijk vice-voorzitter

ECN, de Europese brancheorganisaties van composteerders

- J. van Haeff (Essent Milieu) bestuurslid

FEAD, de Europese koepelorganisatie van afvalbrancheorganisaties

- J.R. van Veen (Shanks Nederland) Werkgroep 3, Recycling
- J. van Haeff (Essent Milieu) Werkgroep 4, Biologische Verwerking
- ir. D.J. Spanjaard (Essent Milieu) Werkgroep 5, Afvalverbranding, voorzitter
- H. Scharff (Afvalzorg Holding) Werkgroep 6, Storten, vice-voorzitter
- mr. J.A. Bakker (AVR Bedrijven) Werkgroep 8, Wet en Regelgeving
- ir. D.J. Spanjaard (Essent Milieu) Task Force emissiehandel van broeikasgassen

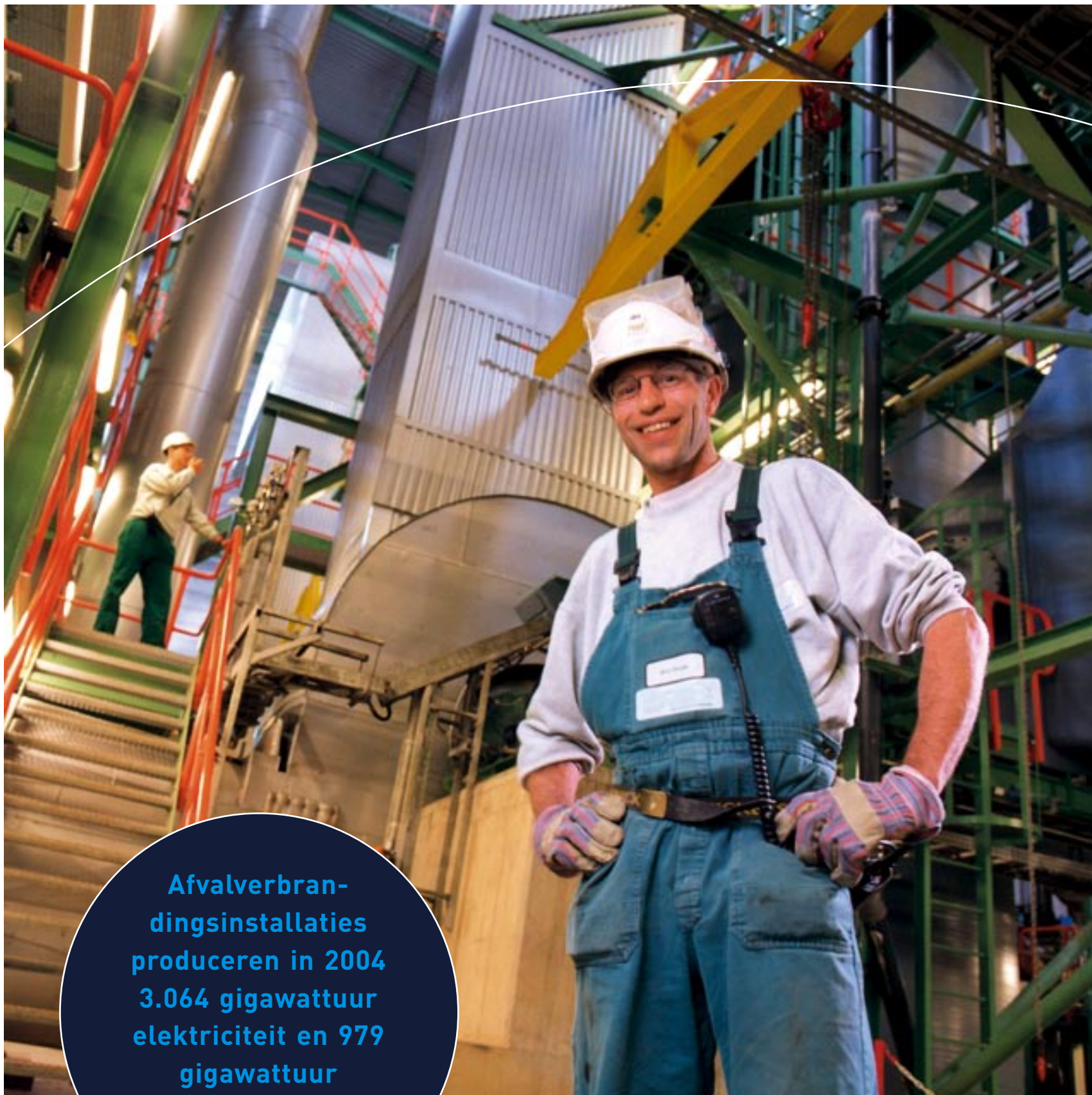
Bestuur Vereniging Afvalbedrijven (april 2006)

- drs. J.H. Klein Molekamp voorzitter
- ir. D. den Ouden (AVR Holding) vice-voorzitter
- mr. D.T.G. Gijsbers (Van Gansewinkel Nederland) vice-voorzitter
- ing. A.H. Krom (Afvalzorg Holding) penningmeester
- ir. F.C.A.A. van Eijk (SITA Nederland)
- W.L. Geerling (Essent Milieu)
- drs. G.J. de Jong (De Meerlanden)
- ir. A.J. Knitel (Shanks Nederland)
- ing. P. Louwman (Delta Milieu)
- ir. J.T.P.M. Rooijackers (Twence Afvalverwerking)
- ir. M.P.J.T.E. van der Valk (Van der Valk + De Groot)
- ing. A.P.P. Donders (directeur Verenigingsbureau) secretaris

Lidmaatschappen

De Vereniging Afvalbedrijven is lid van drie Europese brancheorganisaties: FEAD, de koepelorganisatie van Europese afvalbrancheorganisaties, CEWEP, de Europese brancheorganisatie van afvalverbranders, en ECN, het Europese netwerk van composteerders. Via deze lidmaatschappen heeft de Nederlandse sector een belangrijke stem in de ontwikkeling van het Europese afvalbeleid. De Vereniging Afvalbedrijven is ook lid van ondernemingsorganisatie VNO-NCW.

**Afvalverbran-
dingsinstallaties
produceren in 2004
3.064 gigawattuur
elektriciteit en 979
gigawattuur
(= 3,5 petajoules)
warmte**

Colofon

Het jaarbericht 2005 is een uitgave van:

Vereniging Afvalbedrijven

Postbus 2184
5202 CD 's-Hertogenbosch
t. 073 - 627 94 44
f. 073 - 627 94 49
info@verenigingafvalbedrijven.nl
www.verenigingafvalbedrijven.nl

mei 2006

tekst en redactie

Vereniging Afvalbedrijven, Daniëlle van Vleuten

foto's

Delta Milieu (Ton Stanowicki), Van Gansewinkel, SITA,
Twence, VAR, Wolfswinkel, cover: Josje Deekens

vormgeving

Ontwerpburo Suggestie & illusie, Utrecht

drukwerk

USPbv, Utrecht